

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "อากาศ" โดยใช้ภาพถ่าย

กับภาพการ์ตูนประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

นางสาวสมพร มั่นทนานุชาติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาควตหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา ใสศตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-404-8

010607

117737928

A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENT IN THE CONCEPT OF AIR
FROM PHOTOGRAPHS AND CARTOONS OF PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS
WITH DIFFERENT LEVELS OF LEARNING ACHIEVEMENT

SOMPORN MUNTHANANUCHAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-404-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง "อากาศ" โดยใช้ภาพถ่ายกับภาพการ์ตูนประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

โดย

นางสาวสมพร มันทนานุชาติ

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ บัทมาคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ นูนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล จัชรากัญ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ บัทมาคม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภร สุวรรณาศรัย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศไชยหาร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "อากาศ" โดยใช้ภาพถ่ายกับภาพการ์ตูนประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ชื่อนิพนธ์   นางสาวสมพร มั่นทนนาชาติ

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ บัณฑิต

ภาควิชา   โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "อากาศ" ที่ได้จากการเรียนโดยใช้ภาพถ่ายกับภาพการ์ตูนประกอบ ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ที่สุ่มจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครมา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสายน้ำทิพย์ และประถมนนทรี จำนวน 120 คน เป็นนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ะดับละ 40 คน แบ่งนักเรียนแต่ละระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้เรียนโดยใช้ภาพถ่ายและภาพการ์ตูนชุดละ 1 กลุ่ม รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 6 กลุ่ม เรียนโดยใช้ภาพถ่าย 3 กลุ่ม อีก 3 กลุ่ม ใช้ภาพการ์ตูน ภาพทั้ง 2 ชุดมีเนื้อหาเรื่องเดียวกันคือเรื่องอากาศซึ่งมีจำนวนภาพชุดละ 66 ภาพ และใช้วิธีเรียนแบบเดียวกันคือ ดูภาพที่มีคำบรรยายประกอบจากแถบบันทึกเสียง แล้วตอบแบบทดสอบหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง แล้วจึงเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของ เซฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ ะกว้างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายประกอบกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับเดียวกัน ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายประกอบกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายประกอบ กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The results were as follows :

1. There were no significant differences of learning achievement for the subjects with high, mid and low levels of learning achievement between the groups studying from photographs and from cartoons.

2. There were no significant differences of learning achievement for the subjects with the same level of learning achievement between the groups studying from photographs and from cartoons.

3. For the subjects studying from photographs, the high level group had more learning achievement than the low level one with the significant difference at the .05 level of confidence.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของคณาจารย์และผู้มีเมตตาหลายท่านที่ผู้วิจัยมีโอกาสสัมความกรุณาที่ได้รับในครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ บัณฑิตมาคม อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยซึ่งสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูริย์ เทวรักษ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล วัชรากัญ อาจารย์ประสิทธิ์ ลีระพันธ์ อาจารย์สมาน ชื่นอ้อม ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่แนะนำและตรวจสอบความถูกต้องของบทเรียนและแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์สมบูรณ์ เสนีวงศ์ ๆ อาจารย์สุมาลี ทองยงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์นฤมล บุญยาน ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ด้านโสตทัศนศึกษา คณาจารย์ ตลอดจนนักเรียนโรงเรียนสายน้ำทิพย์และประถมนนทรี ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการดำเนินการทดลอง

ขอขอบคุณ คุณพนิจ สุชะสันต์ และคุณกิติมา จงสมจิต ผู้เขียนภาพที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนจณฑาน ๆ ที่เป็นแบบให้ถ่ายภาพเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

และขอขอบคุณ คุณสุนันทา ศิริวัฒน์ ผู้ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน คุณพ่อคุณแม่ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และผู้ร่วมงานทุกท่าน ที่ส่งเสริมและให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา รวมทั้งผู้จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย ผู้วิจัยซาบซึ้งในน้ำใจของทุกท่าน ทั้งที่กล่าวนามและมิได้กล่าวนาม จึงขอจารึกความกรุณาดังกล่าวไว้ ณ ที่นี้

สมพร มันทนานชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การศึกษาเกี่ยวกับการใช้รูปภาพประกอบการสอน	7
ประเภทของรูปภาพ	8
พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก	8
ประวัติของภาพถ่าย	10
ประโยชน์ของภาพถ่าย	12
ประเภทของภาพการ์ตูน	13
แบบของการเขียนภาพการ์ตูน	14
ประวัติของภาพการ์ตูน	16
การนำภาพการ์ตูนไปใช้กับการเรียนการสอน	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19

สารบัญ (ต่อ)

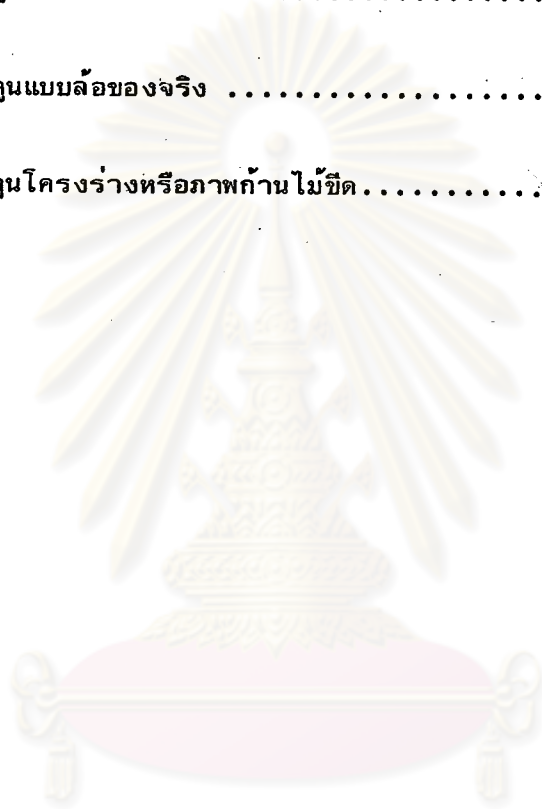
บทที่	หน้า
3	28
วิธีดำเนินการวิจัย	28
กลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5	39
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	39
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	39
สมมุติฐานของการวิจัย	39
วิธีดำเนินการวิจัย	39
ผลการวิจัย	40
อภิปรายผลการวิจัย	41
ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	51
ประวัติ	69

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกเป็น โรงเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	29
2	การแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อ เรียน โดยใช้ภาพถ่ายกับภาพการ์ตูนประกอบของแต่ละ โรงเรียน.....	30
3	การดำเนินการทดลอง.....	33
4	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ ที่เรียนโดยใช้ภาพถ่ายกับภาพ- การ์ตูนประกอบ.....	36
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อ เปรียบเทียบความ แตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ ภาพถ่ายกับกลุ่มที่เรียน โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบและ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ.....	37
6	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ที่เรียนโดยใช้ภาพถ่าย กับภาพการ์ตูนประกอบ	38

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพการ์ตูนแบบเลียนของจริง	15
2	ภาพการ์ตูนแบบล้อของจริง	15
3	ภาพการ์ตูนโครงร่างหรือภาพก้านไม้ขีด.....	16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย